

Allergiat huomioon koulujen koira-avusteisessa työskentelyssä

11.9.2020

Eläinten, erityisesti koirien käyttö opetuksessa yleistyy jatkuvasti. Suomalaisista noin 15 % on allergisia eläimille. Kouluikäisistä oireita saa noin 20 %. Astmaa sairastaa noin 10 % suomalaisista, lapsista 7-9 %.

Allergia-, iho- ja astmaliitto ry on mukana tekemässä Opetushallituksen laatimaa ohjeistusta koira-avusteisen työskentelyn toteutuksesta yhdessä Kennelliitto ry:n, Koirat kasvatus- ja kuntoutustyössä ry:n ja koulutuksen järjestäjän edustajan kanssa.

Allergisten oireiden voimakkuus vaihtelee lievistä vaikeisiin. Oireet voivat olla nenän vuotamista, aivastelua, silmien kutinaa, iho-oireita ja astmaoireita. Vakavia allergisia reaktioita kuten anafylaksiaa eläinallergioiden ei ole todettu aiheuttavan. Oireet voivat kuitenkin olla muutoin hankalia ja ne on aina otettava vakavasti. Astmaan liittyy krooninen tulehdus keuhkoputkien limakalvoilla. Jos astmaatikko on herkistynyt eläinpölylle, voi altistuminen pahentaa tulehdusta keuhkoissa ja aiheuttaa muita oireita kuten hengenahdistusta. Pahimmillaan oireilu voi muuttua krooniseksi ja lisätä lääkityksen tarvetta.

Allergiatesteillä voidaan todeta herkistyminen tietyille allergeenille. Ne eivät kuitenkaan suoraan kerro allergiasta tai oireiden voimakkuudesta. Positiivinen tutkimustulos ilman oireita ei siis aiheuta toimenpiteitä allergian näkökulmasta. Allergiaa selvitettäessä koetut oireet ratkaisevat.

Kaikki koirat ja kissat rotuun katsomatta voivat aiheuttaa oireita. Allergiavapaita rotuja ei ole. Tutkimusten mukaan eläimen pesu ei vähennä allergisia oireita.

Koira-avusteista opetusta suunniteltaessa olisi syytä huomioida seuraavat asiat allergian näkökulmasta:

- Oppilaan oikeus osallistua opetukseen oppilaitoksen tiloissa on aina ensisijainen.
- Etukäteen tulee selvittää, onko ryhmässä eläimille allergisesti oireilevia. Tällöin ryhmässä ei voida toteuttaa eläinavusteista opetusta.
- Allergiat selvitetään huoltajan kautta. Lääkärintodistusta tai allergiatestituloksia ei tule vaatia, vaan oma ilmoitus allergiasta tulee olla riittävä.
- Tilojen siivoamiseen ja tuuletukseen on kiinnitettävä erityistä huomiota sen jälkeen, kun koira on ollut luokkatiloissa. Siivous ei kuitenkaan poista allergeeneja kokonaan. On siten huomioitava, että samana tai seuraavana päivänä samaan tilaan tuleva allerginen oppilas voi oireilla, vaikka koira ei enää tilassa olekaan.
- Koulussa on myös varauduttava oppilaan auttamiseen mahdollisten allergisten oireiden tultua. Lapselle voi antaa lääkärin hänelle määräämän antihistamiinitabletin. Mahdollisiin hengitysoireisiin lasta tulee auttaa ottamaan astman oireisiin määrätty avaava astmalääke.
- Etukäteen on syytä miettiä toimintatapa, jos joku ryhmässä allergisoituu tai allergian tai astman oireet pahenevat.